
NOTAT

Til:	Regeringens Udenrigsudvalg.	J.nr.:	104.0.14.a.
CC:		Bilag:	
Fra:	Erhvervsinstrumenter i udviklingsbistand	Dato:	27. maj 2005
Emne:	Subsidielementet i Industrialiseringsfonden for Udviklingslandene (IFU) ift. andre bistandsformer.		

Redskab til at skabe økonomisk vækst i de fattige udviklingslande.

En styrkelse af den private sektor i udviklingslandene er afgørende for at få skabt den økonomiske vækst, der er nødvendig for at rette op på de globale uligheder. De fattige lande og de udsatte befolkningsgrupper skal i langt højere grad "kunne selv", så de på sigt bliver uafhængige af hjælp udefra. Det forudsætter, at der etableres konkurrencedygtige private virksomheder, der kan indgå samarbejder og alliancer med andre om udnyttelse af markedsmuligheder. Det er her institutioner som IFU kan være med til at formidle konkrete investeringer og virksomhedssamarbejder mellem danske virksomheder og virksomheder i udviklingslandene. Når det gælder langsigtet fattigdomsbekæmpelse er IFU et vigtigt udviklingsinstrument. IFU vil, såfremt aktiviteterne målrettes yderligere mod gruppen af fattigere udviklingslande, blive et endnu bedre redskab i udviklingspolitikken end tilfældet er i dag, og med væsentlige udviklingseffekter, som blandt andet er dokumenteret i en uafhængig evaluering af IFU, der udkom i 2004.

Formålet med Industrialiseringsfonden for udviklingslandene

Det fremgår af formålet med IFU, at IFU's arbejde skal ske i samarbejde med danske virksomheder. IFU kan investere med op til 30% af aktiekapitalen i et projektselskab. Hermed opnås et investeringsniveau, som er væsentligt større end det beløb, IFU indskyder i forbindelse med aktiekøb i - eller lån til - projektselskaber.

Der er ikke tale om støtte til danske selskaber, eftersom både aktiekøb og långivning sker på almindelige forretningsmæssige vilkår. IFU arbejder på et kommercielt grundlag og har siden sin oprettelse haft en positiv forrentning af sin kapital, idet de kapitaltilførsler, der har været tale om, er blevet tilbageført til statskassen. Der skal her bortses fra den indledende investering i "Kaffefonden" i 1967, som med justeringer i alt har beløbet sig til 300,9 mio. kr. IFU fik i 1996

og de følgende fem år tilført i alt 750 mio. kr., som blev tilbageført til statskassen i 2004. IFU har siden sin etablering investeret for 5,9 mia. kr. i udviklingslandene. IFU's kapital var ultimo 2004 i alt 1, 4 mia. kr.

Der ligger *ikke noget subsidieelement* i IFU's deltagelse i investeringsprojekter. Dog betyder sammensætningen af IFU's portefølje, at indtjening på investeringer i mellemindkomstlande giver IFU mulighed for at investere i projekter på andre vanskeligere markeder i fattigere lande.

IFU stiller en betydelig viden og erfaring til rådighed og er villig til at acceptere risici, som almindelige finansieringsinstitutioner ikke vil acceptere.

I OECD-lande sammenlignelige med Danmark findes der udviklingsinstrumenter som IFU. Nogle af disse instrumenter kan minde om venture kapitalfonde, der yder finansiering til virksomheder med højt økonomisk potentiale. Venture kapital bliver i stigende grad anerkendt for dets positive effekter på innovation, jobskabelse, økonomisk vækst og industriel fornyelse i modtagerlandene. En vigtig forskel er dog, at venturekapitalfondes formål er at skabe overskud, mens udviklingsinstrumenter som IFU bliver evalueret ud fra et hensyn om at skabe økonomisk vækst på en miljørigtig og socialt velbalanceret måde, ofte i mere risikobetonede lande, og med henblik på geninvesteringer.

Andre danske bistandsformer

Danmarks udviklingsbistand til de fattige lande, såvel den bilaterale som den multilaterale bistand ydet gennem internationale udviklingsorganisationer, sker i form af 100% gavebistand til modtagerlandenes regeringer eller gennemført vha. danske bistandsorganisationers (ngo'ers) indsatser.

IFU er et af de internationale erhvervsinstrumenter, Danmark stiller til rådighed for udviklingslandene. Der er i den forbindelse særlig tre andre erhvervsinstrumenter at sammenligne med.

- Ordningen for Blandede kreditter

Under Ordningen for blandede kreditter ydes rentefrie lån med et subsidielement på *normalt 35%*. Dog er subsidielementet for modtagere blandt *lavindkomstlande 50%*. Subsidiet dækker betaling af renter på lånet i lånets løbetid (10 - 15 år), eksportkredit-præmie samt bankmarginal. Der gives eventuelt også en kontant gave, hvis de fornævnte elementer ikke giver et subsidielement på 35%. Støtte kan gives til projekter i relativt kreditværdige lande med BNI per indbygger under USD 2.428, hvor der er en dansk kontraktholder.

- Privat Sektorprogrammet (PS)

Under PS-programmet har danske virksomheder og deres samarbejdspartnere i 16 udviklingslande i Afrika, Asien og Latinamerika (programsamarbejdslande) mulighed for at få økonomisk støtte til de udviklingsrelaterede omkostninger, som er forbundet med etablering af projekterne. Det drejer sig især om omkostninger til træning og anden teknisk assistance samt miljøindsatser (arbejds miljø og eksternt miljø). HIV aids bekæmpelse kan i sammenhæng med konkrete projekter støttes med op til 90% af de faktisk afholdte omkostninger, dog inden for et samlet maksimum på 5 mio. kr.

- Offentlige-Private Partnerskaber

Gennem Offentlige Private Partnerskaber opfordres danske virksomheder til at igangsætte socialt rettede indsatser i sammenhæng med deres kommercielle aktiviteter i udviklingslande. Udover rådgivning yder Danida et subsidie på *op til 50-60%* af det samlede budget. Der ydes 60% i tilskud til aktiviteter, der karakteriseres som forberedende og udviklende.

Udenrigsministeriet
Erhvervsinstrumenter i udviklingsbistand